

A városi, valamint épület léptékű zöld minősítési rendszerek alkalmazhatóságának vizsgálata a Liget Budapest projekt esetében

A tervezett Liget Budapest fejlesztés Magyarországon egyedülálló, mind volumenében, kiterjedésében és a főváros jövőjére gyakorolt hatásában is. A Városliget Budapest egyik legnagyobb közparkja, összefüggő zöldfelülete, az itt végrehajtott beruházások hosszú távon meghatározzák Budapest turisztikai arculatát és a terület fejlődését. Éppen ezért az Építető szándéka, hogy a fejlesztés során korszerű, hatékony megoldásokat alkalmazzon a fenntarthatóság és a környezettudatosság alapelveinek maximális figyelembe vétele mellett.

A fejlesztés egységes koncepciója és központi irányítása lehetővé teszi olyan, városrész léptékű szinergiák kihasználását, amelyekre más fejlesztések esetén nem nyílik lehetőség: közös energetikai rendszer, fenntartható közlekedési koncepció, összehangolt vízgazdálkodás valósítható meg, amelynek segítségével a tervezett épületek előremutató és az általános energetikai színvonalat lényegesen meghaladó módon épülhetnek meg.

A fenntartható építés diszciplínái és megoldásai folyamatosan fejlődnek, alakulnak, ezért az Építető érdeke, hogy az előbb leírtak megvalósulását nemzetközileg is elismert és kipróbált eszközökkel segítse, a beruházás környezeti teljesítményét mérhetővé és ellenőrizhetővé tegye. Jelen tanulmány célja a fenntartható építéshez kapcsolódó, városi és épület léptékű minősítési rendszerek ismertetése és vizsgálata a Liget Budapest beruházáson való alkalmazhatóság és a hozzáadott érték szempontjából, ezek alapján javaslatétel a beruházás fenntarthatóságának menedzsmentjére és a következő lépésekre.

A tanulmányban röviden ismertettük a fenntarthatóság eszméjének és a fenntartható építés történetét, a minősítési rendszerek fejlődését és szerepét a fenntartható építésben. Részletesen ismertettük a két legelterjedtebb nemzetközi minősítési rendszer, a BREEAM és a LEED városi léptékű és épület léptékű beruházásokra vonatkozó követelményeit, illetve – amennyiben a jelenlegi fázisban lehetséges – értékeltük a megvalósíthatóságukat.

Városi léptékű minősítés tekintetében a LEED vonatkozó rendszere első sorban sűrű beépítésű, lakófunkciót is tartalmazó vegyes funkciójú fejlesztésekre alkalmazható, így a követelmények jelentős része nem releváns, a projekt becslésünk szerint legfeljebb 'Gold' fokozatú minősítést érhet el. A BREEAM városi léptékű rendszere lényegesen eltérő logika szerint épül fel, elsősorban iránymutatóként szolgál az projektfázisok során a fenntarthatósági szempontok érvényesítéséhez, segíti a projektszereplők összehangolását a masterplan tervek véglegesítésével bezárólag.

Épület léptékű minősítések közül mind a BREEAM, mind a LEED vonatkozó rendszerét alkalmazhatónak és relevánsnak tartjuk a projekten. Ugyanakkor a költségek, a hazai körülmények közötti rugalmasabb alkalmazhatóság (projektre szabott követelmények, hazai szabványok) és a városi léptékű rendszerrel való összhang miatt egyértelműen BREEAM minősítés megszerzésének kitűzését javasoljuk az egyes projekteleme esetében is.

Javasoljuk az Építető számára a beruházás fenntarthatósággal kapcsolatos alapelveinek lefektetését fenntarthatósági nyilatkozat formájában, amely a projekt előrehaladásával folyamatos felülvizsgálatra és az adott projektfázisnak megfelelő részletezettséggel kidolgozásra kerül.

A fenntartható fejlesztés és építés elveinek konzekvens és megfelelő érvényre juttatása érdekében javasoljuk az alábbi feladatok elvégzését, a projekt ütemezéséhez igazítva a lehető legkorábban:

- közreműködés a fenntarthatósági nyilatkozat megfogalmazásában, rendszeres felülvizsgálatában és részletes kidolgozásában,
- a Liget Budapest beruházás egészére vonatkozó fenntarthatósági követelményrendszer kidolgozása, beépítve a követelmények közé a választott minősítési rendszer(ek) követelményeit is
- adatszolgáltatás a részletes, tervezői szerződések alapját képező tervezési programhoz, műszaki specifikációhoz illetve a lebonyolítani tervezett környezetrendezési tervpályázat kiírásához,
- adatszolgáltatás a később kiírásra kerülő vállalkozói ajánlatkérésekhez.

A lefektetett alapelvek teljesülése érdekében javasoljuk a beruházás folyamán, a tervezési fázistól kezdődően az alábbi ellenőrzési és minőségbiztosítási feladatok végrehajtását.

- a Liget Budapest beruházás egészének egy- vagy kétlépcsős minősítése a BREEAM Communities rendszerben
- az öt újonnan létesítendő múzeumépület mindegyikének kétlépcsős minősítése a BREEAM International New Construction rendszerben
- minősítő szakember segítségével a választott minősítések megvalósításának menedzsmentje, közreműködés a követelmények interpretációjában,
- az Építető által jóváhagyott fenntarthatósági követelmények alapján megcélzott minősítési szint és kreditlista kitűzése a Liget Budapest egészére és az egyes múzeumépületekre nézve is,
- az Építető által jóváhagyott fenntarthatósági követelmények és a megcélzott kreditlisták alapján, a megalapozó szakértői tanulmányok, tervek ellenőrzése, szükség esetén korrekciója.
- közreműködés a vállalkozói ajánlatok értékelésében a fenntartható, és a kivitelezés ellenőrzése,
- minősítés elvégzése a választott rendszerekben a projekt ütemezéséhez igazodva
- a projekt lezárulását követően a nyilatkozat teljesülésének ellenőrzése, elszámolás készítése.